

Pirkkalan Vanha kirkko
ja hautausmaa

Pirkkalan Vanha kirkko

Valmistunut
Vihitty käyttöön
Arkkitehti

1921
3.7.1921
Ilmari Launis

Urut

Kangasalan Urkutehdas
16-äänikertaiset (1972)

Kirkon kellot

Bachumin valimo, Saksa
kaksi kelloa läpimitoiltaan 83,5 cm ja 77 cm

Alttaritaulu

Uuno Alanko 1937

Koristemaalaukset

Ilmari Launis, Oskari Niemi, Hugo Eho

Kirkon puutyöt

Partolan puusepän verstaas
(ikkunat, ovet ja penkit)

Istumapaikat

150 hengelle

Hautausmaa

Vanha hautausmaa kunnostettiin ja
otettiin uudelleen käyttöön 1921,
uusi hautausmaa-alue
(Pappilantien toisella puolella)
otettiin käyttöön 1991

Pirkkalan alueen seurakuntaelämän juuret sijoittuvat 1200-luvulle, jolloin Pirkkalan Vanhan kirkon alueella oli jo kirkko. Aikavälillä 1857–1920 alueella ei ollut kirkkoa eikä hautaustoimintaa, vaan toiminta oli keskitetty Pyhäjärven pohjoispuolelle 1838 valmistuneeseen Pirkkalan kivikirkkoon, nykyisen Nokian kirkon tiloihin ja hautausmaalle.

Vuonna 1921 Pirkkalan seurakunta jakaantui kahtia (nykyisin Nokian ja Pirkkalan srk). Kirkko rakennettiin vanhan hautausmaan viereen, joka oli ollut poissa käytöstä yli 60 vuotta.

Vanhan hautausmaan uudelleen käyttöönnotto edellytti sen kunnostamista. Kunnostus suoritettiin tuolloin lähes kokonaan seurakuntalaisten velvoitetyönä. Kirkon valmistumisvuonna 1921 suoritettiin ensimmäinen hautaus kunnostetulle hautausmaalle. Hautausmaata on laajennettu tämän jälkeen useaan kertaan. Vuonna 1991 otettiin käyttöön uusi hautausmaa-alue, joka sijaitsee aivan Vanhan kirkon läheisyydessä kirkon länsipuolella.

Jouluaattona 1945 syttynyt tulipalo turmeli kirkon sisustuksen melko pahoin. Korjaustyöt pystyttiin aloittamaan vasta seuraavana keväänä. Sodan jälkeinen ankara pula rakennustarvikkeista viivytti korjaustöitä. Alttaritaulu jouduttiin myös maalaamaan uudestaan.

Vuonna 1972 kirkkoon asennettiin uudet lämmityslaitteet ja kirkko maalattiin sisältä kokonaan, myös koristemaalaukset ehostettiin. Urut uusittiin 16-äänikertaisiksi.

Vanhaa kirkkoa peruskorjattiin vuonna 2008. Kirkko oli poissa käytöstä noin puoli vuotta. Peruskorjauksen myötä kirkon julkisivu muuttui. Pääsisäänkäynnin eteen tehtiin katos. Kirkon sisätilat kokivat myös muutosta. Peruskorjauksen suunnittelusta vastasi arkkitehtitoimisto Matti Klemola.

Vuoden 2020 joulukuusta lähtien kirkko on lämmentynyt maalämmöllä.

Kuva: Henna Palin

Alttaritaulu "Jeesus herättää Nainin lesken pojan" on Uuno Alangon maalaama. Taideteos lunastettiin lahjoitusvaroin. Taiteilija on kertonut, että hän työtä maalatessaan on tahtonut yksinkertaistaa henkilöiden ulkoista olemusta, jotta sielun toiminta tulisi paremmin esiin ulkoisen estämättä. Keskeisenä on Jeesus, voiman ja rakkauden lähde sekä ihmiset Hänen ympärillään rauhallisia ja luottavaisia.

Kirkkoon on saatu paljon esinelahjoituksia niin seurakuntalaisilta kuin yhteisöiltäkin. Lahjoituksena on saatu mm. katosta riippuvat kolme 18-haaraista messinkiruunua. Kirkon vihkiriijyn valmisti Pirkkalan marttayhdistykset vuonna 1959.

Pienen ja tunnelmallisen kirkon kauniit koristemaalaukset on suunnitellut Ilmari Launis. Maalauksissa on monin tavoin esitetty symbolisesti ihmisen synty ja pelastus. Seinämaalaukset toteutti suurimmaksi osaksi koristemaalari Oskari Niemi apunaan taidemaalari Hugo Eho. Maalauksissa näkyy muuan muassa viettelyksen puu, lunastuksen puu ja risti, palmunlehviä, kruunu sekä viinirypäleaiheita.

Kirkko on tyypiltään länsitornillinen pitkäkirkko ja sen ulko-oven yllä on kirkon valmistumisvuosi 1921. Sen alla kreikkalaiset kirjaimet, alfa ja oomega. Ne muistuttavat, että tämän huoneen Herra on kaiken olevaisen alku ja loppu, ja että hänen kädessään on kaikkien kohtalo ja tulevaisuus. Kirkon seinät ovat punatiiltä, kivijalka harmaata kiveä ja portaat graniittia.

Vanha kirkko on edelleen käytössä ja siellä toimitetaan nykyisin lähes kaikki vainajien siunaukset Pirkkalan seurakunnassa. Vihkikirkkona se on hyvin suosittu. Kirkossa järjestetään myös jumalanpalveluksia, konserteja sekä muita seurakunnallisia tilaisuuksia.

Kuva: Saana Pajunen

Hautausmaan muistomerkit

Sankarivainajien muistomerkki

Ilmari Virkkala

Patsaassa teksti:

"Uskonto - koti - isänmaa.
Sen suurempaa rakkautta
ei ole kenelläkään, kuin
että antaa henkensä
ystäväinsä edestä."

Patsaan paljastustilaisuus
oli 24.6.1947.

Vanhan kirkon portit

Ilmari Virkkala

Karjalaan haudattujen muistomerkki

Pirkkalan karjalaiset
pystyttivät muistomerkkin
vuonna 1956.

Muistotaulu

Muistotaulussa on viime
sotien aikana kaatuneitten
vainajien nimet, joiden
kotipaikka oli Pirkkala.
Taulu paljastettiin 6.12.1997.

Pirkkalan vanhojen kirkkojen muistomerkki

Vuonna 1858 puretun kirkon
alttarin paikalle pystytetty
muistokivi.

Muistomerkissä teksti: "Pyhä,
pyhä, pyhä on Herra Jumala
Sebaot", sekä vuosiluvut
1543–1858.

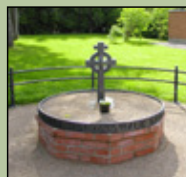

Vuoden 1918 uhrien muistomerkki

Villu Jaanisoo,
2000.

Muistolehto *Matti Lämsä,* 1998.

Muualle haudattujen muistopaasi

Antti Lehtinen,
2002.

Vanha Kirkko:

- rakennettu 1921
- arkkitehti Ilmari Launis
- kellot Bachumin valimo, Saksa
- urut Kangasalain urkutehdas 1972
- alttaritaulu Uuno Alanko 1937
- istuinpaikat 150 kpl

Vanha hautausmaa otettiin uudelleen käyttöön 1921, uusi alue Pappilantien toisella puolella otettiin käyttöön 1991.

Hautausmaan toimisto (T) otettiin käyttöön 2003 ja siinä sijaitsee mm. kirkkotupa/omaisten huone sekä yleisö-WC.

Vanhat hauta-alueet:

Vanhojen kirkkojen muistomerkien ympäristöön on haudattu 1300-1800-luvuilla.

Vanhimmat säilyneet haudat:

B-lohkossa 1700-luvun lopulta,
D-lohkossa 1800-luvun lopulta.

Muistomerkit:

1. Sankarihautamuistomerkki ja hautausmaan portti, Ilmari Virkkala 1947
2. Sodissa kaatuneiden muistolaatta, Pirkkalan kunta ja seurakunta
3. Muistolehto, Matti Lämsä 1998
4. Muualle haudattujen muistomerkki, Antti Lehtinen 2002
5. Karjalaan haudattujen muistomerkki, Pirkkalan karjalaiset 1956
6. Vuoden 1918 uhrien muistomerkki, Viilu Jaanisoo 2000
7. Pirkkalan vanhojen kirkkojen muistomerkki

JÄTEHUOLTO:

sekajäte

biojäte

lasi
pienmetalli

kaivo

Pirkkalan Vanha kirkko ja hautausmaa
Anian rantatie 226
33980 Pirkkala